

มานิช วงษ์สุริย์รัตน์ 2554: ผลผลิตและคุณค่าทางอาหารในหญ้าทะเลมีผลต่อการดำรงชีวิตของ
พะยูนบริเวณเกาะตะลิ่ง จังหวัดตรัง ปรินญาปรัชญาคุณภูมิบัณฑิต (วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม)
สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม วิทยาลัยสิ่งแวดล้อม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก:
ศาสตราจารย์เกษม จันทรแก้ว, Ph.D. 162 หน้า

การกินอาหารของพะยูนบริเวณเกาะตะลิ่งเกิดจากต้นเหตุ 3 ปัญหา 4 กิจกรรม 15 ตัวชี้วัด ที่มี
ปริมาณและคุณภาพไม่เพียงพอ โดยเฉพาะกิจกรรมชายฝั่งที่ใช้ประโยชน์ในแนวร่องน้ำซ้อนทับกับ
เส้นทางหากินของพะยูน ทำให้พะยูนไม่สามารถอาศัยเกาะตะลิ่งเป็นแหล่งหากินที่ถาวรได้ สุดท้าย
พะยูนฝูงที่ใหญ่ที่สุดทางฝั่งอันดามันต้องอพยพไปหาพื้นที่แหล่งอาหารอื่นหรืออาจต้องสูญพันธุ์ไปใน
ที่สุด

การสำรวจเพื่อหาพฤติกรรมการดำรงชีวิตพะยูนบริเวณเกาะตะลิ่งโดยใช้ระบบบินแบบพารา
มอเตอร์ สำรวจพบพะยูน 3 พื้นที่ จำนวน 14 ตัว สำรวจพบหญ้าทะเล 8 ชนิด ได้แก่ *Halophila ovalis*,
Halodule pinifolia, *Halodule uninervis*, *Cymodocea serrulata*, *Cymodocea rotundata*, *Syringodium*
isoetifolium, *Thalassia hemprichii*, *Enhalus acoroides* สำรวจพบมูลพะยูน 2 ก้อน วัดความยาวได้ 6.70
และ 3.50 เซนติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลาง 2.2 และ 1.8 เซนติเมตร ชั่งน้ำหนักสดรวม 27.7 กรัม มีการวาง
แปลงขนาด 100 x 100 เมตร เพื่อหอร่องรอยการกินอาหารของพะยูนในช่วงเวลาน้ำลง ทำให้พบ 25
ร่องรอยได้ข้อสรุปว่า พะยูนชอบกินหญ้าทะเลชนิด *Halophila ovalis* มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยความกว้าง 0.19
เมตร (0.15 – 0.25 เมตร) ความยาว 4.47 เมตร (2.32 – 6.15 เมตร) และพื้นที่กินหญ้าทะเลมีค่าเฉลี่ย 0.87
ตารางเมตรต่อตัวต่อร่องรอย ส่วนผลผลิตมวลชีวภาพโดยวางแปลง พื้นที่ 0.25 ตารางเมตร ใน 2 ฤดูกาล
จำนวน 20 แปลง พบว่า ค่าเฉลี่ยน้ำหนักสด 99.94 ± 33.54 กรัม (23.29 – 158.53) จำนวนใบหญ้าทะเล
 $1,797 \pm 915$ ใบ (551 – 3,354) จำนวนใบต่อน้ำหนักสด 17.98 ± 7.57 ใบต่อกรัม (5.83 – 36.16) เมื่อ
วิเคราะห์ปริมาณโปรตีนในหญ้าทะเลชนิด *Halophila ovalis* พื้นที่ 0.25 ตารางเมตร จำนวน 20 แปลง
พบว่า มีค่าเฉลี่ยร้อยละเท่ากับ 6.57 ± 0.35 (อยู่ระหว่าง 6.05 – 7.35) เมื่อคำนวณพื้นที่แหล่งหญ้าทะเล
ขนาด 496.80, 993.50, 1490.30, 1987 และ 2483.80 ไร่ สามารถรองรับจำนวนพะยูนได้ 85 – 424, 71 –
353, 61 – 303 และ 53 – 265 ตัว หากมีการเพิ่มศักยภาพแหล่งหากิน ควบคุมการทำประมงแบบผสมผสาน
ให้ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาแก่ชุมชน ทำให้เกิดการอนุรักษ์แหล่งหญ้าทะเลและพะยูนคงอยู่ได้
ตลอดไป